

Jaka konstytucja dla Rzeczypospolitej?

Debata profesorska w 100. rocznicę
uchwalenia konstytucji marcowej
17.03. o godz. 18⁰⁰ / online

Sulejówek, 10 marca 2021 r.

Jaka konstytucja dla Rzeczypospolitej?

Debata profesorska w 100. rocznicę uchwalenia konstytucji marcowej

Już 17 marca, dokładnie w stulecie uchwalenia pierwszej ustawy zasadniczej niepodległej Rzeczypospolitej, zapraszamy na transmisję internetową ze spotkania w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, które współorganizuje Biuro Programu „Niepodległa”.

W muzealnym Saloniku od godziny 18:00 grono wybitnych historyków i gość specjalny, prawnik-konstytucjonalista, profesor Lech Garlicki, analizować będą proces kształtowania fundamentów ustrojowych w odrodzonym państwie polskim. Specjaliści przypomną argumenty i dynamikę ówczesnych sporów o kształt porządku prawnego w Rzeczypospolitej. W debacie nie zabraknie odniesień do tradycji polskich ustaw zasadniczych na tle europejskich doświadczeń w tym zakresie: konstytucji 3 Maja, Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego. Przypomniani zostaną proces tworzenia założeń polskich rozwiązań konstytucyjnych w latach I wojny światowej, prace studyjne agend Tymczasowej Rady Stanu i Rady Regencyjnej.

Aby ukazać kontekst kształtowania fundamentów ustrojowych niepodległej Rzeczypospolitej, grono profesorskie zastanowi się jaka była struktura społeczna i narodowościowa państwa, jak kształtował się system partyjny i jakie miał odzwierciedlenie w parlamencie.

Przeanalizowany zostanie układ sił partyjnych w Sejmie Ustawodawczym, kulisy prac legislacyjnych i kwestie sporne. Uczestnicy debaty omówią też sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej podczas sejmowych prac nad konstytucją. Przypomniani zostaną ludzie zaangażowani w budowanie konstytucyjnego ładu oraz zmiany dla rządzących i społeczeństwa, jakie niosła ustawa zasadnicza z 17 marca 1921 roku. Także na tle praktyki krajów Europy.

Uchwalenie konstytucji marcowej uporządkowało fundamentalne kwestie istotne dla funkcjonowania państwa, jednak czy faktycznie przestrzegano zapisów tak starannie opracowanej ustawy zasadniczej? Jeśli nie, to dlaczego je łamano i jak unikano odpowiedzialności? Jak ocenić z perspektywy czasu: czy była to nieudana konstytucja, czy

dobra, ale nieefektywna z powodu działań politycznych? Czy Józef Piłsudski mógł skutecznie działać w ramach konstytucji marcowej?

Debatować będą:

Prof. Lech Garlicki – visiting professor Washington University in Saint Louis (USA). Prawnik, specjalista w dziedzinie prawa konstytucyjnego. Professor emeritus Uniwersytetu Warszawskiego, były dyrektor Instytutu Nauk o Państwie i Prawie, kierownik Zakładu Prawa Konstytucyjnego. Ekspert w pracach Okrągłego Stołu. Sędzia Trybunału Konstytucyjnego (1993-2001), sędzia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (2002-2012). Prezes zarządu Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego (2001-2002). Członek-założyciel Europejskiego Instytutu Prawa. Wykładowca na uczelniach zagranicznych, m. in. we Francji, Hong Kongu, Izraelu, Kanadzie i w Stanach Zjednoczonych, autor ponad 500 publikacji z zakresu prawa konstytucyjnego, sądownictwa konstytucyjnego oraz ochrony praw człowieka. Doktor honoris causa Uniwersytetu Gdańskiego

Prof. Krzysztof Kawalec – członek Rady Naukowej Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, wykładowca Uniwersytetu Wrocławskiego, dyrektor Oddziału IPN we Wrocławiu (2016–2018). Zajmuje się dziejami doktryn politycznych oraz polskiej myśli politycznej, autor m.in. rozprawy „Wizje ustroju państwa w polskiej myśli politycznej lat 1918–1939”. Członek Rady Programowej Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego. Autor wielu prac i artykułów, m.in. biografii Romana Dmowskiego. Laureat nagrody „Klio” Porozumienia Wydawców Książki Historycznej za pracę „Spadkobiercy niepokornych. Dzieje polskiej myśli politycznej 1918–1939”.

Prof. Grzegorz Nowik – zastępca dyrektora do spraw naukowych Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, pracownik Instytutu Studiów Politycznych PAN. Kierował Zespołem Upowszechniania Tradycji oraz Komisją Symboliki Wojskowej MON, były wykładowca Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, wieloletni redaktor naczelny „Przeglądu Historyczno-Wojskowego” oraz zastępca dyrektora Wojskowego Biura Badań Historycznych. Zajmuje się badaniem dziejów najnowszych, historii harcerstwa, wojskowości i myśli politycznej, („Odrodzenie Rzeczypospolitej w myśli politycznej Józefa Piłsudskiego, cz. I–II”), kieruje zespołem wydającym dokumenty wojny 1918–1920. Laureat nagrody im. prof. Jerzego Łojka oraz dwukrotnie nagrody „Klio” Porozumienia Wydawców Książki Historycznej za monografię polskiego radiowywiadu: „Zanim złamano ENIGMĘ... rozszyfrowano REWOLUCJĘ”.

Prof. Janusz Odziemkowski – przewodniczący Rady Naukowej Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, wykładowca Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Akademii Obrony Narodowej, w której uruchomił Katedrę Europeistyki i kierował nią. Był przewodniczącym Rady Kombatanckiej, członkiem Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, był kierownikiem Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Zajmuje się badaniem historii powszechnej oraz historii Polski XIX i XX wieku, historią polityczną, dziejami społeczeństwa polskiego XIX i XX stulecia, a także historią wojskowości i konfliktów zbrojnych, (m.in. „Leksykon wojny polsko-rosyjskiej 1919-1920”) Laureat wyróżnienia Klubu Jagiellońskiego przyznawanego historykom zajmujących się dziejami najnowszymi.

Prof. Włodzimierz Suleja (prowadzący debatę) – wiceprzewodniczący Rady Naukowej Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, wykładowca Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Zielonogórskiego, b. dyrektor Oddziału IPN we Wrocławiu (2000-2013) oraz były dyrektor Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie (2018-2020). Badacz epoki, w której żył Józef Piłsudski, autor jego biografii (wydanej w 1995 i 2018 roku: „Rzecz o Józefie Piłsudskim”), monografii Polskiej Partii Socjalistycznej, autor wielu rozpraw, m. in.: „Orientacja austro-polska w latach I wojny światowej”, „Tymczasowa Rada Stanu (1917)”. Dokumentował także historię współczesną: dolnośląski Marzec 1968 r. oraz „Solidarność” na Dolnym Śląsku jako uczestnik i współtwórca tych wydarzeń.

Muzeum
Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku

Kiedy: 17 marca 2021 r. o godz. 18:00

Gdzie: transmisja online na profilach muzeum na YouTube i Facebook

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości oraz odbudowy polskiej państwowości.

Więcej informacji:

Joanna Świczko

Główna specjalistka

ds. wydarzeń

+48 22 778 80 40

j.swiczko@muzeumpilsudski.pl

Misją powstałego w 2008 r. **Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku** jest m.in. wszechstronne ukazanie wielowymiarowości Józefa Piłsudskiego, a poprzez programy, naukowe, społeczne i edukacyjne dba nie tylko o dziedzictwo Marszałka, ale także stara się zachęcać do refleksji na temat współczesnego świata. Instytucja kultury została utworzona przez Fundację Rodziny Józefa Piłsudskiego oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Uroczyste otwarcie nowego gmachu i wystawy stałej odbyło się w 2020 roku.